

Main Text: ། ཤེང་གྱེ། གཏེང་སྐྱེད་མཁར་ཆེན་ཚེ་བྱུལ་
གྱི་བྱུལ་སྐྱེ་བྱེ་སྐྱེལ། །

༡༡། །དགའ་བ་བརྒྱ་ཕྱུན་པའི་ཆབ་འབངས་སུ་འཕོད་རྣམས་རིང་
མི་ཉིད་ནས་འཕགས་མཚོག་སྒྲིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་ཕྱག་ན་པརྗོའི་
ཕྱགས་བསྐྱེད་སྒྲོན་ལམ་དྲི་མ་མེད་པས་ཡོངས་སུ་བརྒྱུངས་བས་སྒྲོ་བརྩ་
མཐའ་དག་ཚོས་དང་བཀྲིས་ཀྱི་དགོ་མཚམ་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་གོ་སྐྱལ་ལ་སྐྱེད་
པ་ལྟའི་དབང་པོས་ཀྱང་ཡིད་སྒྲོན་བརྒྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་འདུག་ཀྱང་།
ཕྱིས་རིམ་འཕར་གྱི་བྱུལ་སྐྱེ་མང་ཞིང་ཕྱལ་ཁག་རིར་ལས་བྱུངས་རིད་
ནས་འདེད་པ་རེ་བཏང་སྐྱོན་གྱི་བྱུལ་འདེད་ཁག་མང་མང་འཁྱབས་སྒྲེ་
ཐོག་གཅིག་ཏུ་སྒྲེབས་འཇོམས་བྱུང་སྐྱབས་འདེད་འགྲོ་བསམ་མེད་དྲན་
འཕུལ་ཅན་འགའ་ཞིག་ནས་སོ་སོའི་འདེད་འབབ་རྗེས་འབྱུས་སྐྱི་ཆ་ཇོར་
བྱུངས་དགོས་མི་སེར་གྱི་ཕྱལ་བརྟེན་སྒྲོ་ཕྱགས་དང་། དངོས་ནོར་ཕྱན་
ཡོད་མགོ་བྱ་བདེ་དང་། ངན་དབང་གང་ཆོད་ནས་སུ་ཐོབ་སྐྱར་ཤར་
འབྲེན་བས་མི་ཚད། འཕུལ་སྐྱང་སོ་སོའི་ལགས་འདུས་ངོ་སོ་ཆོད་བྱུང་
ས་ཞིང་ཐོག་ནས་འབམ་ཚོང་སྒྲེ་འཇུགས་སོགས་མི་སེར་སྒྲོང་བྱུད་ཏུ་མི་
འགྲོ་མཐུན་མོངས་ཀྱི་འགྲོགས་རྐྱེན་བསམ་སྒྲུབ་ལོག་ལམ་དུ་ཉུགས་
པའི་གཡོན་ཅན་རྣམ་སྐྱུང་བྱུང་ཕོ་གོད་དུ་སྒྲོམས་ཏེད་མིག་ལྟོས་ངན་
བཤེད་གྱི་རྗེས་སུ་དྲིམས་པར་ཉུགས་ནས་ཚོད་མེད་གྱི་བྱེད་བབས་རྣམས་
བྱངས་མང་ཞིང་། འདེད་གྲུ་སེལ་ཕུངས་སྒྲོ་དོ་བེར་བ་སོགས་མིང་སྒྲོས་
གྱི་སྐྱིགས་བཅད་གཞུང་འབབ་ལས་ཀྱང་གཙོ་ཆེ་བ་ལྟ་བུའི་རྟེན་སྐྱེད་

པའི་ཐོག་འབབ་ཕྱལ་མི་དགོས་བཞིན་པར་བསྐྱོན་སྒྲི་འདེད་གཙོར་བྱས་
སྐབས་མི་སེར་རྣམས་ནས་ཕྱལ་ཕྱགས་ཀྱི་ཕྱལ་འབམར་ཡངས་ཐབས་
ལུ་ལྷ་བརྟེན་ཆང་རིན་ཟེར་སོགས་འཕྲོས་འབྱོར་གྱི་གང་ལྷོགས་མི་སྒྲོད་
དབང་མེད་དང་། འདེད་པ་འགའ་རེ་ནས་རྟ་ཕལ་འཕར་བསྐྱལ་དང་།
སྒྲོད་གནས་གང་ཆ་དང་། རྟ་ཐ་གཡོག་རྩུན་ལ་མི་སེར་ནས་ལགས་
འགྲོས་སྐྱ་ཆ་སྒྲོད་དགོས་ཀྱི་སྒྲིག་དང་སྐྱབ་བསྐྱལ་ལ་བསམ་གཞིགས་
བོར་ཉེ་དགོས་མེད་རྒྱལ་གཤོམས་ཆེ་འདོད་དང་། རེ་བྱང་ཕལ་ལམ་
ཡིག་ཡོ་ཆེད་ལ་མ་ལྷོས་པར་གཞོན་འགོལ་གང་དགོལ་གང་དགོས་
བསྐྱལ་ནས་ཟང་ད་དུང་སྐྱ་ཆ་ལེན་པ་སོགས་ཟ་འདོད་ཁོ་ན་རྟགས་ལུ་
བཀོད་པ་རྟེན་རང་ཕལ་ལས་སྟང་རྩ་ལྷི་བའི་དཔེ་བཞིན་འབབ་ཕྱལ་ལས་
སྐྱང་བར་མ་དོའི་འགྲོས་སྒྲོ་མང་བས་ཕྱལ་མི་ཟ་གྲོན་གྱི་འཕེངས་པའི་
ཉམ་དག་རྣམས་མནར་བཅོད་ཀྱི་སྟོང་བྱ་བཅོད་རྒྱག་བྱལ་བ་ཡོད་འདུག་
རྟེན་དགོས་མེད་བར་ལག་གི་འགྲོས་སྒྲོ་བརྟེན་གཞིགས་སྐྱེ་མང་མི་
དགོས་པའི་བྱེད་པར་གལ་གནས་ཆེ་བར་བསམ་གཞིགས་ཀྱིས་རྟ་ལོ་
ལས་བྱངས་ཁག་གི་ཕྱལ་སྐྱེ་བསྐྱེལ་བྱས་ནས་མངའ་ཞབས་སྟོང་
ཁག་གི་རེར་ཕྱལ་འདེད་ཁག་རེས་འབྱས་ཐབས་གོ་སྒྲིགས་འཆར་བསྐྱར་
བབས་བཀོད་ནན་ཉན་དང་། ཕྱལ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱང་ད་ཕན་གྱི་སྐྱབ་རྒྱན་
ལས་བསྐྱོན་འཕར་མི་འབྱུང་བྱུངས་བྱངས་སོ་སོ་ནས་འབབས་ཐོ་
སྐྱངས་པས་ཕྱོགས་སྟོབས་ཀྱི་ཐོ་དང་བཅས་གཙང་ཕུལ་ས་གནས་སོ་སོར་
ཞིབ་དཔྱོད་འདེམས་སྐྱབས་སྐྱི་མངགས་ཉེ་རྩ་ཞིབ་སྐྱི་གནས་རྩལ་བྱང་
དོན་ལ་ཞིབ་བརྟགས་ཐོག་ནས་ཞིབ་དེབ་རིམ་པར་གཏོང་མུས་ནས་རྒྱན་

དབང་གི་སྐྱེ་ཡང་ཞིབ་དེབ་ཕྱིར་བསྐྱུ་སོགས་མི་སེར་གྱི་འཚོ་ཚོགས་
བྱེད་སྒོ་བར་མ་དོན་ལུས་འདུག་སྐབས་སྤེལ་ནས་རྒྱ་རྒྱུན་རྣམས་ལས་
དོན་རོགས་སྐྱོད་ས་ནོ་མིན་ཞན་ནས་བོད་བཅུགས་ཨམ་བན་རྣམས་
གཉིས་བརྒྱད་ཡགོང་མ་ཆེན་པོའི་གསེར་སྐྱོན་དུ་སྐྱོན་བརྒྱད་ཐོག་སྐྱོན་
མའི་ལས་མཛུགས་ལྷན་སྐྱེས་ཡང་ལྷན་ཆད་ནོར་འཕུལ་སོགས་སྐྱི་ལྷན་
སྐྱོན་སེལ་ཕྱིར་སྐྱོད་ས་གཞིས་ཁག་སོ་སོར་ཞིབ་གཞུང་བཀའ་ཤག་
ཐམས་འགྲུབ་རེ་བཏང་ཐོག་རྒྱ་ཤིང་བརྗོད་གསུམ་གྱིས་མཚམས་པའི་
ཕུལ་རིགས་རྣམས་སྐྱི་བྱུང་འཕུར་ལེན་བྱེད་པོ་བཀའ་སྐྱོན་དང་། མཁན་
པོ། ཤོད་སྐྱི་དོ་ཚབ་དང་བཅས་ནས་བསྐྱུ་ལེན་བྱེད་ལུས་ཐོག་རྗོད་ཁག་སོ་
སོ་ནས་ཞིབ་སྐྱོད་ས་གྱི་རྒྱ་ཚོན་བྱེད་རིགས་ལ་ནོན་མིན་ཞན་དང་། བཀའ་
སྐྱོན་བཅས་དོ་མ་ནས་ཞིབ་འཛུགས་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ་སྐྱེ་བ་སྐྱོད་ས་དགོས་
དོས་རྣམས་ལྷན་འཛུགས་འཕུལ་གྱི་དབང་གི་དུ་མ་སོང་ཞིང་། ཆག་འོས་
བབས་འབྲེལ་དང་མཚུངས་དེས་རྣམས་ལའང་ཞོར་གྱུད་འོལ་ཚོང་གྱི་
འགོལ་བཀོད་བྱེད་སྐྱེད་དུ་མ་སོང་བ་རྗེས་འབངས་གཉིས་ལོའི་བདེན་
རྒྱུན་བབས་འོས་གྱི་བཤའ་སྐྱེད་ལེགས་པར་འགྲེན་ས་སྐྱེད་ཆར་བསྐྱེད་
བཀའ་དོ་མེད་པའི་སྐྱེ་བས་ཆག་རྒྱས་བཅད་གཏན་འབེབས་བྱས་དོན་རྒྱ་
ཤིང་བརྗོད་གསུམ་དངུལ་སྐྱིལ་བརྗོད་མེད། སྐྱོས་སྐྱོན་གྱི་འབབ་སྐྱོར་
ལུག་ཚག་དོད་གྱི་དངུལ། ལོ་གནང་ཞབས་བཏན་དང་། སྐྱོ་སོལ་ལས་
ལྷན་སྐྱོད་ཁག་གི་སྐྱིགས་འབབ་དང་། ཕུལ་དོད་དངུལ་སྐྱིས་ཁག་ལོ་
གསུམ་འཁོར་འགྲེམས་གྱི་འདམ་བུལ། གཞིས་སྐྱོར་སྐྱོན་མ་དོད་སྐྱིལ།
གཞིས་འབྲུ་བྱེད་དངུལ། སྐྱེ་རིགས་རྗེས་དོད། རྣམས་གན་དུ་འབབ་གི་

ཐང་རྟའི་རྟ་རིག་ཕྱིད་ཆ་དང་། གར་དགོའི་གཏོང་བསྟོན་དུ་འབབ་པའི་རྟ་
རིན་ཕྱིད་ཐོབ། རར་ཕན་ཡོང་སྟེང་ནས་རྒྱ་ཆག་ངོ་འགྲོ་ས་རྟ་ནས་བར་
ལག་བརྟགས་གསེགས་རྒྱང་བྱུང་དོད་སྒྲིལ་སོགས་དངུལ་འབབ་རྣམས་
ཁྱོན་གཅིག་དུ་བསྟོམས་པ་སྐྱར་ཡང་ལོ་ལྟར་སྒྲི་བྱུང་བྱུང་བསྟོས་ནས་
འགོ་བསྟོམས་ཀྱི་བསྐྱེད་ལེན་ཐོག་དེ་ནས་ལས་ཁུངས་སོ་སོར་ཁག་བགོས་
ཀྱི་སྒྲིབ་བྱུང་དང་། སྐྱུགས་འབུལ་ཁོངས་ནས་སྐྱ་རྣམས་ངང་ཤོག་གུ་
སོགས་སྐྱར་བརྒྱན་རྩ་ཤོད་ཕྱག་མཚོད་ཀྱི་མཚོན་པར་ངོ་སྐྱབ་དགོས་ངོས་
ཞིབ་དེབ་འདིར་དྲུ་འབྲེད་མཚན་འཁོད་ཡོད་རིགས་དེ་དོན་ལྟར་དང་།
རྩོད་རྟེན། གཞིས་རྩིས། ཕྱགས་རྩིས། བཀར་ཡོང་གི་རྩིས་སོགས་ནས་
ཐོན་པའི་ར་སྟོད་ཆད་རིགས་སྐྱ་ཕྱགས་དུ་སྐྱབ་རྒྱན་སྐྱར་གནས་ལས་
དངུལ་སྒྲིལ་ཁོངས་སུ་མ་བསྟོམས་བཅས་བརྩོད་དོན་ཞིབ་པ་གཤམ་
གསལ་ཁུངས་སོ་སོར་གསལ་འཁོད་ལྟར་གཏན་འཕེལ་གྱི་རྩ་འཛིན་
ངོས། ལས་འཛིན་སོ་སོ་ནས་རི་སྐྱད་དུ། རྩེ་བོས་འབངས་ལ་མི་གཞོད་
པར། རིག་པའི་ལམ་གྱི་རྣམས་བསྐྱེད་ཞེས་པ་ལྟར་ཆབ་འབངས་ལུན་དུ་
གནས་པའི་འཚོ་ཚོགས་སྐྱོངས་ལྟར་དང་འབྲེལ་པ་བར་ཐབས་མཁས་
རིག་པའི་འཕུལ་རྩལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམས་བའི་གན་ཆེད་པར་འབབ་ཁྲལ་
ལག་སོན་ཡོང་བའི་འཁྱུར་ལེན་དམ་དོན་དགོས་བ་དང་། ཆངས་
འབངས་སོ་སོ་ནས་ཀྱང་། རི་སྐྱད་དུ་རྒྱ་མཚོ་དང་ནི་རི་རབ་དང་། ས་
རྣམས་བདག་གི་འཁྱུར་མིན་གྱི། བྱས་པ་མི་བཟོ་དང་ཡིན་པ། དེ་ནི་
བདག་གི་འཁྱུར་ཆེན་ཡིན། ཞེས་པས་ཁང་ཆེ་དབང་ཐང་ལུས་སྟོ་གི་
བདག་པོའི་བཀྱིན་ལ་བྱས་པ་དོན་དུ་མི་བཟོ་བའི་ལེག་ཤེས་ཅན་རྣམས་

ལ་རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྲོངས་བྱའི་འཁྲུང་ཆེན་ཤིན་ཏུ་ལྷི་བང་གོ་ཤེས་གྱི་
རང་རང་ལ་འཕྲིས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཐའ་དག་ལྷག་བསམ་བཟང་པོའི་སྒོ་
ནས་འབད་པས་སྐྱབ་དགོས་པ་བཅས་ལེན་སྒྲོད་བྱེད་པོ་གཉིས་ཐད་ནས་
གཞུང་གནས་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་དང་བཀའ་དྲིན་མངོན་པར་ལྷིང་བ་གཞུང་
བ་བསམ་སྒྲོར་དང་དུ་སྒྲུངས་ཏེ་འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་མཁེད་ཉེན་སྒྲོ་དོར་
འཚོམ་མེད་ཉམས་སུ་བསྟར་བས་རང་གཞན་ཀུན་ལ་ཕན་བདེའི་ས་བོན་
ཚུགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དགོས་སྐྱེད་བསྐྱོད་འབྲེལ་གྱི་བརྟུ་ལས་ཚོགས་
དམར་ཞེས་པ་ཤིང་པོ་གྱི་ལོར་གྲུ་གཏིང་སྐྱེས་མཁར་ཆེན་ཚུ་མངའ་ཕུལ་
གྱི་ཞིབ་དེབ་གསལ་དུ་བཀོད་པ་ལས། ལྷགས་སྟག་ཞིབ་གཞུང་གི་རྒྱུ་
འདོན་ཕྲལ་གྱི་ཕ་གྲང་མིག་དུ་ཀུས་སུ་བསྐྱོད་པ་ལྟར་ལ་སྐྱེ་ཤིང་བརྗོད་
གསུམ་སྐྱབ་ཆག་གཤམ་བསྐྱོས་གསལ་བ་བཞིན་ཅུ་འཛིན་དགོས་པར་
ཟུར་ནས་གཞུང་སྐྱབས་བཅུ་དཔོན་པ་ཆོན་སྐྱབ་རྒྱུ་གཉིས། བྱང་ཕུན་
ནས་གཞུང་སྐྱབས་གཏེར་གཞི་ཤར་པ་སྐྱབ་རྒྱུ་གཉིས། བྲག་ཁུང་ཚོ་
ནས་གཞུང་སྐྱབས་དཔོན་ཅུ་བ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་གཉིས་དང་བཞི་ཆ་གཅིག་
བར་འཚོ་ནས་གཞུང་སྐྱབས་གྲོ་ལུང་བཅུ་དཔོན་པ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་གཉིས་
ཕོགས་སྐྱབ་ནས་གཞུང་སྐྱབས་ནང་པ་དང་། ཕུར་རྒྱུད་ནང་པ་ཅན་སྐྱབ་
རྒྱུ་གཉིས། ཕུར་ནས་གཞུང་སྐྱབས་ལྷ་ཁང་སྐྱེ་མ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་གཉིས།
མང་རང་ནས་ར་གསལ་ནན་གཤམ་རྒྱུ་གཉིས། འགོ་ཕོགས་གཞིས་ཁོངས་
མང་ར། འགོ་ཕོགས། སྐྱོན་གྲོ་ལུང་། འབྲོག་པ་ཚུ་མིག་བརྒྱ་དཔོན་
བཅས་ནས་སྐྱབ་འདོན་དུག ལྷག་སྟག་ནས་གཞུང་སྐྱབས་ནང་པ་དགོན་
གཞིས་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་གཉིས་དང་བཞི་ཆ་གཅིག་ ལྷས་སྤྱིང་འཚོ་

དང་། དགོན་པ་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་བཅུ་གཅིག་ བར་
འཚོ་ནས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ཅན་པ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་གསུམ། ལག་
འཚོ་ནས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ཅན་པ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་ལྟ་དང་བཞི་ཚ་
སྤྱོད་གཉིས། མཚོ་ཐོག་ནས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ཅན་པ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་
དང་བཞི་ཚ་གཅིག་ སྐར་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ཅན་པ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་ལྟ་
སྐྱབ་འབོན་སྤྱོད་དགུ་དང་རྒྱལ་ཚ་གཅིག་ཟེར་ནས་ས་རིམ་འབྲོག་སྤྱལ་
སྐྱབ་པ་དར་པོ་ཅན་སྐྱབ་སྐྱེད་གསུམ་དང་བཞི་ཚ་གཅིག་ གས་རིམ་
འབྲོག་སྤྱལ་མ་གཏོག་དེའི་ཆག་ བགྲིས་སྐྱེད་ནས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་སྐྱབ་
རྒྱུ་ལྟར་། གཡས་རྒྱུ་རྒྱ་ལྷོ་གས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ཅན་པ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་
རྒྱལ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་གསུམ་དང་བཞི་ཚ་གཅིག་ཆར་སྐྱེད་མང་ཆར་ནས་
གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་བཞི། གོང་སྤྱོད་ནས་
གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་བཟའ་སང་ལ་བ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་བེད་གཉིས་དང་བཅུ་
གཉིས་ཆ། གོང་སྤྱོད་ནས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་དགོང་བུ་ཚོ་རིང་ཁྱུངས་བསམ་
སྤྱོད་པ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་བཞི། བཀོལ་ཁྱུངས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ནང་པ་
ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་གསུམ་གསུམ། ལྷུང་སྐྱེད་ནས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ནང་པ་
ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་གཅིག་ ཐར་ཁ་ཐོན་ནས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་སྐྱེད་སྐྱབས་ཅན་
སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་རྒྱལ་ཁྱུངས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ནང་ལྷུང་སྐྱེད་པ་ཅན་
སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་གསུམ། ཁྱུང་ཅི་ནས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་
གསུམ། ལྷུང་ལྷུང་ནས། སྐར་ཁྱུང་ཆེན་པ་སྐྱབ་འདོན་བཞི། ལྷུང་སྐྱེད་ནས་
ནས་གཞུང་རྒྱལ་མཁུ་ལ་ཁམ་བ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་། ལྷུང་སྐྱེད་ནས་གཞུང་
རྒྱལ་མཁུ་ལ་གུན་མཁུ་ལ་ཅན་སྐྱབ་རྒྱུ་ལྟར་སྤྱོད་དང་བཞི་ཚ་གཅིག་ ཞེས་ནས་

གཞུང་རྒྱལ་ལོ་ལྷོ་ཚེས་མེ་ཅན་སྐབ་རྒྱ་དང་ཆ་སྤྱོད་གཉིས།
སྤྱི་དཔེ་ཚང་གོང་པ་སྐབ་འདོན་གྱི་ལྷ་ཆ་སྤྱོད་གཉིས། ཉེ་ལྷོ་ནས་
གཞུང་རྒྱལ་ལོ་ལྷོ་ཚེས་མེ་ཅན་སྐབ་རྒྱ་དང་ཆ་སྤྱོད་གཉིས། སྤྱི་ལུང་ནས་
གཞུང་རྒྱལ་ལོ་ལྷོ་ཚེས་མེ་ཅན་སྐབ་རྒྱ་དང་གཅིག་དང་གསུམ་ཆ་གཅིག་
སྤྱི་དཔེ་ནས་གཞུང་རྒྱལ་ལོ་ལྷོ་ཚེས་མེ་ཅན་སྐབ་རྒྱ་དང་གཅིག་དགུ་ཅེ་ནས་
གཞུང་རྒྱལ་ལོ་ལྷོ་ཚེས་མེ་ཅན་སྐབ་རྒྱ་དང་གསུམ། མདོ་གོ་འདི་ནས་སྤྱོད་འཚོ་
ཡན་སེལ་ཁུན་ས་གསུམ་སྤྱོད་བཅའ་ཚེ་གས་པས་དེ་གྲིག་ནས་འབྲས་ལྗོངས་
ཡོངས་ཚོད་གྱི་ཆག་མདོ་ཁྲ་ལྷུག་ས་རི་འཚོ། འཚོ་དཀར་འཚོ། སྤྱོད་
འཚོ་བཅས་སྐབ་འདོན་སྤྱོད་བཅུ་གཅིག་དང་བརྒྱ་ཆ་གཅིག་གྲིས་སྤྱི་དཔེ་
པ་གཞུང་རྒྱལ་ལོ་ལྷོ་ཚེས་མེ་ཅན་སྐབ་རྒྱ་དང་གྲུ་ལྷོ་ཅེ་ལོ་ནས་གཞུང་
རྒྱལ་ལོ་ལྷོ་ཚེས་མེ་ཅན་སྤྱོད་བཞི་བཅས། ། མོང་གསལ་གཏོང་སྐྱིལ་ཁུལ་
ནས་རྒྱ་ལོང་བཅོད་གསུམ་ལ་འབྲས་ལྗོངས་འགོ་དང་ཟུར་ནས་ས་རིམ་
འགོག་ཁུལ་སྐབ་པ་བཅས་ཁུངས་སོ་སོའི་མཆན་གསལ་ལྟར་ཁུད། དོ་
སྤྱི་དཔེ་གཞུང་རྒྱལ་ལོ་ལྷོ་ཚེས་མེ་ཅན་སྤྱོད་བཅུ་སྤྱོད་གོ་བཞི་དང་གསུམ་དང་གསུམ་
ཆ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་ཆ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་རྒྱ་སྤྱོད་པ་དམག་བཅུ་
བདུན་དང་། རྒྱ་ཐོད་བཀོད་ཤོག་འབྲུ་དོན་རྒྱ་དང་བདུན་བཅུ་དོན་རྒྱལ་ཆག་
སྤྱོད་འཕྲོས་སྐབ་རྒྱ་དང་སྤྱོད་དང་གསུམ་ཆ་གཅིག་དང་བརྒྱ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་
ཆ་གཅིག་དང་། སྤྱི་ཚེས་འདོན་སྤྱོད་བཅུ་དགུ་དང་རྒྱལ་ཆ་སྤྱོད་གསུམ་
ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་ཆ་གཅིག་གི་ཐོག་ནས་དམག་བདུན་དང་། རྒྱ་ཐོད་བཀོད་
ཤོག་དོན་འབྲེལ་ཆག་འདོན་བཅུ་གཅིག་བཅས་སྤྱོད་འཕྲོས་སྐབ་འདོན་
སྤྱོད་དང་རྒྱལ་ཆ་སྤྱོད་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་ཆ་གཅིག་བཅས་ལ་རྒྱ་ལོང་བཅོད་

གསུམ་ལྷགས་སྟབ་ཞིབ་དམ་དོན་འབྲེལ་བཞིན་ཕུལ་འབོར་ལ་སློན་
བརྗོད་སྲིད་བཅུ་བདུན་དང་ཞེ་དོ་སར་སྲིད་བརྒྱ། རྒྱ་བསོམ་སྲིད་བརྒྱ་དང་
ཞེ་དོ་སྐར་སྲིད་བརྒྱ། ཤིང་དགའུལ་སྲིད་ལྔ་དང་ཞེ་དགུ་སྐར་སྲིད་བརྒྱད་
བཅས་ཁྲོན་བསྟོམ་དངུལ་སྲིད་གསུམ་བཅུ་སོ་གཅིག་ཞེ་ལྔ་སྐར་སྲིད་
གསུམ་ཐོག་ནས་འབྲེལ་སྟོངས་མགྲོན་རྣམ་རྒྱས་ལ་བཀའ་གྲིང་ས་
རིགས་གསར་གནང་གི་སློན་བརྗོད་འབབ་དངུལ་ཞེ་བཞི་སྐར་ལྔ་བཅོ་ལྔ་
ཆ་དང་། རྒྱ་བསོམ་འབབ་དངུལ་ཞེ་བཞི་སྐར་གསུམ། ཤིང་དངུལ་
འབབ་དངུལ་ཞེ་དོ་སྐར་སྲིད་བརྒྱལ་ད་དགན་དུག་ཆ་སྲིད་གསུམ་ཉེར་
བཞི་འི་ཆ་བཅས་རྒྱ་ཤིང་བརྗོད་གསུམ་བསྟོམས་སྲིད་གང་ཞེ་གང་རྐར་
སྲིད་བརྒྱ་ཐོབ་པ་འགོ་མཆན་དོན་བཞིན་ཆག་ཕུད་ཡང་ཉིག་སྲིད་སུམ་
བཅུ་ཐམ་པ་དང་ཞེ་གསུམ་སྐར་ལྔ་ཐོབ། ། ཤིང་གསལ་རྒྱ་ཤིང་བརྗོད་
གསུམ་གྱི་སྐབ་འབབ་ཁོངས་ནས་སྟོད་སྐར་དང་། ཁམ་འགྲོ་ཁག་གི་
ལས་ཆག་རྣམས་གཏན་འཇགས་མིག་པས་ལོ་དུས་གྱི་ཆག་བྱངས་
འཕེས་གཤེས་སོ་སོའི་མཚམས་སུ་ཆག་མཆན་འགོད་མ་བདེ་བས་སྐབ་
གསུམ་སུ་འཁོད་སྟབས་དངུལ་འབོར་སྐབ་ཁོངས་སུ་རྒྱ་ཚོད་རྒྱང་དངོས་
གཞི་ལས་ཆག་འདི་རིགས་ལྷོག་གཞིས་གང་གི་ཁོངས་ནས་ཐོན་ཡང་
ཕོ་སོའི་བཀའ་ཤོག་དོན་བཞིན་རྒྱ་ཤིང་བརྗོད་གསུམ་ལ་ཆག་གྲིང་མིད་
གཏོང་དགོས་ཡོད། ། རྩེད་ཕྱས་བདེར་འབབ་པ་ལོ་སྐར་ཞབས་དངུལ་
ལག་ཕོད་ཡིག་དགུས་སྟར་དང་། ཆག་ཚོད་མཆག་གསལ་ལྟར་རྩ་
འཛིན་དགོས་པར། ལྟོང་སྟོད་གཉིས་སོ་སོར་ལས་འཕར་འདོན་བཅུ་དུག་
ལ་སྲིད་ཞེ་བརྒྱ་རེ། རྒྱ་མཁར་བ་དོ་བོ་རྐར་གསུམ། བསྟན་འཛིན་རྐར་

གསུམ། དུག་དུག་འཕར་བཅས་སྲང་བཞི་ཞོ་དོ། ལྷ་ཉིང་པ་ངོ་བོ་རྐང་
ཕྱིད་གཉིས། བསྟན་འཛིན་པ་རྐང་གཉིས། དུང་དགུས་འཕར་བཅས་
སྲང་དོ་ཞོ་དོ་སྐར་ལྷ། ལུལ་ཆེན་པ་ངོ་བོ། འདོན་བཞི། དུང་དགུས་
འཕར་བཅས་སྲང་དོ་ཞོ་དོ་སྐར་ལྷ། ལྷ་ཕོགས་ནང་པ་རྐང་གཅིག་ལ་
དངུལ་ཞོ་གསུམ། ཟུར་སྟག་གཞིས་གཉེར་ངོ་བོ། དུང་དགུས་འཕར་
བཅས་སྲང་གང་ཞོ་དོ། ལུང་ཕྱི་ཕྱོལ་ཐང་གཞིས་གཉེར་དབང་ལྷག་ལས་
འཕར་དངུལ་ཞོ་དགུ་སྟག་གུང་ཅུ་སྟེ་འདི་གྲོང་སྟེལ་དང་། ཟུར་གཡོག་
གཞུང་གྲིང་པ་དངུལ་ཞོ་དགུ་བཀའ་སྲིད་འདི་སེར་སྟེ་ཕྱིད་འབྲེར་གྱི་
སྟག་ལས་ཕྱིད་ཁང་གཉེར་ལས་འཕར་དངུལ་ཞོ་སྟེ། དུང་ཡིག་ལྷག་
སྟགས་དངུལ་ཞོ་དགུ་གཡས་རྒྱ་གཟིས་གཉེར་སྲང་ཞོ་དོ། མདོ་བྲ་བ་ངོ་
བོ། འདོན་བརྒྱད་ལ་སྲང་དོ་ཞོ་བདུན། ལུང་རྒྱ་གཞིས་གཉེར་དངུལ་
ཞོང་དགུ་ཕོགས་རྒྱ་ནང་པ་ངོ་བོ། བསྟན་འཛིན་རྐང་གཅིག་འདི་འབྲས་
ལྷོགས་ཁོངས་མོད་ཆག་དུང་དགུས་འཁར་བཅས་སྲང་གང་ཞོ་ལྷ། ར་
ཕིག་གང་པ་ངོ་བོ། བསྟན་འཛིན་རྐང་གཅིག་དུང་དགུས་འཕར་བཅས་
སྲང་གང་ཞོ་ལྷ། འདི་དཔལ་ཚོས་དགའ་བྲང་། སྐར་ཟུར་གསར་བའི་ངོ་
གཞིས་གཞུང་གཞིས་དཀར་བཞེས་པའི་ངོ་བོ་གང་རྣམ་གྱི་འབབ་དང་།
བཀའ་ཤོག་དགོན་དོན། དུང་འབབ་ཆག་འཕྲོས་ཆེ་རྟ་ནས་བཟུང་ཡང་
རྟིག་འདོན་དུག་གི་འབབ་སྲང་གན་གཞོ་བརྒྱད་སྟག་ལྷོ་དགོན་སྐྱིད་སྟག་
ཟུར་གསར་གཞིས་གཉེར་ལས་འཕར་སྲང་གང་ཞོ་དོ། ཁ་འཛིན་ལྷོ་སྐྱིད་
པས་སྟབས། རུབ་པ་དངུལ་ཞོ་གསུམ། སྟག་ལུང་ཁོངས་བམེད་རབ།
མདུན་སྟོབ་དངུལ་ཞོ་གན་སྐར་ལྷ། གན་སེམ་དངུལ་ཞོ་གང་སྐར་ལྷ།

མདའ་དཔོན་བསམ་གྱིང་པའི་མ་དའ་གཞིས་ཁ་སྒྲོན་དུ་རྩལ་བས་ཐོབ་
བསྐྱེད་སྤང་གུམ་རྩུ་སོ་གསུམ་དང་ཞེ་དུག་སྐར་ཕྱིད་བརྒྱ་དུག་ཆ་ཕྱིད་
གསུམ་སུམ་བརྩུ་ཐམ་པའི་ཆ་གཅིག་ ཟམ་གསར་འགོ་ཕོགས་གཞིས་ཀ་
སྤང་སུམ་རྩུ་སྤང་སུམ་རྩུ་སོ་བཞི་དང་ཞེ་བདུན་སྐར་ལྷ། འདི་འབྲས་
མ་གྲོན་རམས་རྒྱས་ནས་བཀའ་ཤག་རྒྱ་རྒྱུ་སྤྱོད་ལྷ་རྒྱ་བྱས་གཤིན་སྤོང་
སྤྱིལ་ནས་ལ་འདེད་གཙོ་མ་དགོ་བཀྲས་གྱིང་གཟེས་ཀ་སྤན་ཉི་ཤུ་རྩ་
གསུམ་དང་ཞེ་ལྷ། ཟམ་གཞིས་ཀ་སྤང་བཞི་བརྩུ་ཞེ་བརྒྱད་དང་ཞེ་བཞི་
སྐར་ཕྱིད་གསུམ་སུམ་ཆ་གཅིག་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་ཆ་གཅིག་བཅས་ལོ་ལྟར་
འབབ། ། རྩེ་འབྲལ་བདེར་འབབ་པ་ལོ་གནང་ཆག་སུ་བཀའ་ལམ་འགྲོ་
རྒྱུན་ཤུགས་ཕག་འདེགས་ཁལ་ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པ། འདི་སྤོང་སྤོང་ནས་
བསྐྱེད་ལེན་གྱི་འབྲལ་བདེར་དོ་སྤྱོད་བྱེད། ། ། ལྷ་སྤྱོད་ལྷ་མཚོད་དུ་འབབ་
པ་ཕོ་ལོར་སྤྱོད་སུམ་རྩུ་ཐམ་པ་ལ་དེར་སྤང་གང་ཞེ་ལྷ་རེ་རྩེས་དུལ་
སྤང་བཞི་བརྩུ་ཞེ་ལྷ་ཐོབ་ཐོག་ནས་རྒྱ་གོ་བཀའ་ཤོག་དོན་བཞིན་སྤང་
གསུམ་རྩུ་ཐམ་པ་ཆག་སྤྱད་འཕྲོད་སྤང་བཅོ་ལྷ་ཐོབ་པ་བསྐྱེད་ལྷ་སྤངས་རྐང་
འདོན་བཞིབ་གསལ་ཐོག་ནས་གར་ཆག་ཆག་ཆག་ལས་ཆ། བཅོ་ཆག་
རིགས་བཅས་སྤྱད་པས་དེ་གྱིངས་བསྐྱེད་གཞུང་རྒྱུར་གསལ་ལྟར་སྤོང་སྤོང་
ནས་བསྐྱེད་ལེན་གྱི་སྤྱོད་འབྲལ་བྱེད། ། ། ལྷ་སྤྱོད་དུ་འབབ་པ་ཕོ་ལོར་སྤྱོད་
ལྷ་མཚོད་དོད་སྤན་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྩུ་དང་བརྒྱད་དང་ཞེ་བདུན་སྐར་ཕྱིད་
གསུམ་མོ་ལོར་སྤང་བརྒྱད་ལྷ་བརྩུ་དང་དགུ་ཞེ་དགུ་སྐར་བརྒྱད་ལྷ་ཆ་ཕྱིད་
གཉིས་བཅས་ཁོ་ལོ་མོ་ལོ་ཁོངས་སྐོམས་གྱི་སྤོང་ཐོབ་ལོ་ལྟར་དགོས་པ་
དུལ་སྤང་བརྒྱ་དང་ལྷ་བརྩུ་དང་དགུ་ཞེ་གསུམ་སྐར་ལྷ་ཕྱིད་གསུམ་ཆ་

གཅིག་འབབ། ། སྒྲ་ཕྱག་ཏུ་འབབ་པ་ལྷུགས་སྟོན་ས་རིགས་ཞིབ་ཐོན་
རྒྱལ་མཁར་ནང་པས་སྐབ་དགོས་དངུལ་སྲང་སྐྱམ་ཏུ་འདི་སྒྲ་ཕྱག་ལས་
ཁྱེད་ས་ཀྱི་ཆག་འཛོད་རིམ་ཇར་དོན་བཞིན་འབབ་འདི་ཆག་སོ་བདུན། ས་
ལྷུན་ས་སྐབ་པ་ཟམ་གསར་འབྱོར་རྒྱས་པས་བཞུང་འབུལ་སེམས་ཅན་
ཀྱི་ཤེ་མར་ལ་ལྷ་ཐོ་འགོ་མཆན་དོན་འབྲེལ་ཆག་རིམས་སོང་ཕུད་སྐབ་
འབབ་ལས་ཁྱེད་ས་ཀྱི་འཛོན་དོན་བཞིན་ལོ་རེ་མར་ལྷིས་འདེགས། འདི་
ལས་ཁྱེད་ས་སྒྲ་ཕྱག་ཏུ་དེ་ཐོག་སྐབ་འབུལ་བྱེད། ཁལ་གསུམ་ཏུ་སོ་ལྷ་
དང་ཉག་བཅུ་ཐམ་ཏེ་ལོ་ལྟར་འབབ། ། སྒྲ་ཕྱག་ཏུ་དེབ་གསལ་སྒྲིག་
འབུལ་ཏུ་གྱི་དགུས་ཞེང་དེབ་མཐུན་གཉིས། དེར་དངུལ་ཞོ་དུག་རེ།
ཤོག་ཕུག་དེབ་མཐུན་བརྒྱ་དང་། འདི་མི་ཁྱེད་ས་བསྐྱུ་གཞུང་རྒྱུར་གསལ་
ལྟར་བསྐྱུ་ལེན་གྱི་སྒྲ་ཕྱག་ཏུ་སྒྲོང་སྒྲོད་གཉིས་ནས་ལོ་ལྟར་དོ་སྐབ་བྱེ། ལྷ་
བཅུ་ཐམ་པ། ཉགས་ལྷགས་སྟེར་བཞི་འགོ་རྒྱ་ཚང་བ་གཅིག་དོད་དངུལ་
སྲང་ལ་རེད། དོད་དངུལ་སྲང་ལྷ་རེད། བྱ་དུ་སྐྱུས་ལེག་རེར་དོད་དངུལ་
ཞོ་དུག་རེ་རྩིས་ལོ་རེ་དངུལ་སྲང་གསུམ་རེ། ཕུགས་ལྷ། རས་ཐག་དུག་
ལྷས་འདོམ་ལྷ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བཅས་གོང་གསལ་ཁོངས་ནས་ལས་ཁྱེད་ས་
སྐྱུ་དོ་སྐབ་དགོས་པ་མཆན་གསལ་རྣམས་ཕུད་འཕྲོས་དོད་སྒྲིལ་མཆན་
གསལ་སྒྲིག་བསྐྱོམས་དངུལ་སྲང་བཅུ་དུག་དང་ཞོ་དོ་རེ་ལོ་ལྟར་རྫོང་སྒྲོད་
ནས་སྐབ་འབུལ་བྱེད། ཞོ་ལ་ལས་ཁྱེད་ས་སྐྱུ་འབབ་པ་འཛོར་ལྷན་མཐར་
མཐོང་པ་དེབ་མཐུན་རེར་འདེགས་ཉག་བཅུ་སྟེར་བྱེད་དོ་ཡོད་པ་ཉག་བཅོ་
ལྷ། ངར་ལྷགས་ལ་བཅོས་པའི་རྒྱགས་ལྷགས་ལྷན་མཐར་ཐོང་པ་
འདེགས་ཉག་དུག་སྟེར་གང་ཡོད་པ་ཉག་བཅོ་སེབ་མཐུན་གཅིག་ངར་

ལྷགས་ལ་བཟོས་པའི་རྟོ་རྩེ་ལྷན་མཐར་ཐོང་པ་འདེགས་ནག་རྒྱལ་སྐོར་
སྤྱད་དོ་བཞི་ཆ་རེ་ཡོད་པའི་ནག་བཟོ་དེབ་མཐུན་གཉིས། ངར་ལྷགས་ལ་
བཟོས་པའི་ལྷང་གི་ལྷན་མཐར་ཐོང་པ་གཅིག་ལ་འདེགས་ཉན་ལྷ་ཡོད་པ་
ནག་བཟོའི་དེབ་མཐུན་བེ་རྟོའི་ལྷ་ལྷན་གཉིས། ངར་ལྷགས་ལ་བཟོས་
པའི་རྩ་ཁག་འདེགས་ཉན་སྤྱད་བཅུ་རྒྱལ་ཡོད་པའི་ནག་བཟོ་དེབ་མཐུན་
གཅིག ངར་ལྷགས་ལ་བཟོས་པའི་སྐྱི་ར་འདེགས་ཁལ་གཅིག་ཉན་བཅུ་
ཡོད་པའི་ནག་བཟོ་དེབ་མཐུན་གཅིག་བཅས་ལ་དོད་དུལ་སྐྱིལ་གྱི་ལོ་
ལྷར་དུལ་སྤང་གསུམ་དང་ཞོ་གསུམ་རེ་སྐབ་སྐྱུན་ལྷར་སྤྱིན་ཆད་ཀྱང་
སྤོང་སྤོད་ནས་སྐྱབ། ། ཞེས་འབབ་སྐྱ་དུང་སོལ་སྤལ་ཁོངས་ནས་
བཀའ་ཆག་བཀྱིས་ཆག་ཆག་དོད་བར་འདུར་སྐབ་པ་བཅས་ལུ། ལྷན་
སྐབ་ལམ་བུང་བསྐྱོན་མེད་སྐྱ་དུང་རེ་ནས་ལོ་གཞིང་ཆག་སྐྱ་དུལ་སྤང་
ད་ཞོ་བདུན་རེ་སྐབ། འདི་གཞུང་སྐྱགས་བཀྱིས་སྤང་པས་སྐབ། དགོས་
གས། འདི་ལོ་ཤིང་གྱི་ཞིབ་སྐབས་ས་གནས་ནས་སྐྱར་ཤོག་བཀོད་སྐོར་
དག་དགས་ལྷ་ལྷང་བར་ངོ་འབྱོར་བུང་ཕན་བབས་གསལ་བྱེད་སྐྱ་ཞེས་
སོང་ཡང་ངོ་འབྱོར་མ་བུང་གཤིས་འཕྱི་ལྷང་མང་ཚོང་པ་ནས་སྐབ། ལྷ་
དུད་གསུམ་ལ་དནང་ལ་སྤང་བསྐྱ་དང་ཞོ་གང་ཐོབ། ལོ་ལྷར་འབབ། ། །
ཚེ་རྣམས་གན་དུ་ཐང་རྟའི་རིན་སྤྱད་ཆ་དུལ་སྤང་ཉི་ཤུ་ཐམ་པ་རེ་ཡོངས་
སྤོངས་ནས་ལོ་ལྷར། ། ། གཏིང་སྐྱིས་རྩ་གཉིར་ནས་པོ་ཏ་ལ་ཞེས་རྩ་
གཉིར་ལ་གཟན་འཐུད་དུལ་ལ་སྤང་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྷ་རེ་ལོ་ལྷར་འབབ། འདི་
ཐིག་ནས་འབྲས་སྤོངས་མགོན་རྣམས་སྐལ་ལ་བཀྱས་སྤིང་གཞིས་ཀ་
གསར་རྩལ་དང་སྤྱིགས་མཚངས་པའི་རྩ་རིན་ཐོག་ནས་སྤྱད་འབབ་སྤང་

བདུན་འགོ་མཚན་དོན་བཞིན་ཆགསོང་བ་དང་། སྐྱབ་འབབ་སྤང་བདུན་
འབྲས་མགོན་རྣམས་སྐྱལ་ནས་ཀྱང་ཤག་ཏུ་བྱུང་སྐྱབ་ཉུ་བྱ་བྱས་སོང་བ་
བཅས་ལྟོད། དེ་འགྲོས་སྤང་བཅུ་བཅུ་གཅིག་ལོ་ལྟར་འགྲོ་བྱངས་ནས་
གཞུང་གོ་བྱུང་གསལ་ལྟར་བལྟ་ལོན་གྱི་སྤོང་སྤོད་ནས་སྐྱབ་འབྲལ་བྱེད།
༥ ཚེས་རར་འབབ་པ་སྤོང་སྤོད་ནས་སྐྱབ་དགོས་ལྷགས་གྱི་འབྲོར་དེབ་
བརྗོད་དང་མཐུན་པ་གཉིས་ཚུགས་ལྷགས་ལྟ། ཏ་མ་ཏིུ་གཅིག་ ཏ་གྱི་
ལྟ། ལྷགས་སྐྱམ་གཅིག་བཅས་གྱི་དོད་དུལ་གང་དུག་ལོ་ལྟར་སྤོང་
སྤོད་ནས་སྐྱབ་འབྲལ་དགོས་པ་བཅས་གཏན་འཕེལ་འདི་དོན་ལྟར་གྱི་
གཞུང་འབབ་གོང་གསལ་རྣམས་ཆད་ལུས་མི་འབྱུང་བའི་རྩ་འཛིན་ལས་
བྱངས་ཁག་དང་། རྗོངས་གཞིས། སྤུད་པ་སོགས་གཞིས་བྱེས་སྒྲེ་མོ་བ་
ཚང་མས་སྐྱིགས་ལམ་དུ་ཚུགས་པའི་འབྲུང་བྱུང་བྱུང་ཤོར་མེད་པ་རྒྱན་
འབྲོངས་སྤུ་དགོས་པ་ཡོད། ཟླ་༡༧་ཚེས་༦་ལ། །།

Title:- ཡིག་རིགས་ཡང་དང་ཤིང་གྱེ། གཏིང་སྐྱིས་བར་ཚེན་རྩ་
བྱུང་གྱི་བྲལ་སྒྲེ་སྐྱལ་གྱིས་པའི་ཤེབ་དེབ་དགོ། །།